

168

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 5 lipca 1971 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie zatrudniania absolwentów szkół wyższych oraz orzekania o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia.

Na podstawie art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 3, art. 6 i art. 9 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. o zatrudnianiu absolwentów szkół wyższych (Dz. U. Nr 8, poz. 48) oraz art. 2 ust. 1 dekretu z dnia 16 maja 1956 r. o umarzaniu i udzielaniu ulg w spłacaniu należności państwowych (Dz. U. Nr 17, poz. 92) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 czerwca 1964 r. w sprawie zatrudniania absolwentów szkół wyższych oraz orzekania o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia (Dz. U. z 1964 r. Nr 22, poz. 146, z 1968 r. Nr 16, poz. 101 i z 1969 r. Nr 7, poz. 59 i Nr 14, poz. 101 i z 1970 r. Nr 7, poz. 57) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1:

- a) pkt 4 skreśla się,
- b) dodaje się pkt 9 w brzmieniu:
„9) „komisje uczelniane” — uczelniane komisje opiniujące w sprawach zatrudniania absolwentów szkół wyższych”;

2) w § 2:

- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Absolwenci, o których mowa w ust. 1, są zatrudniani na podstawie planu ustalanego corocznie przez Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac.”;
- b) dodaje się nowy ust. 3 w brzmieniu:
„3. Okres zatrudnienia (ust. 2) ustala się na 3 lata, chyba że przepisy szczególne ustalają okres krótszy.”;

3) tytuł rozdziału 2 otrzymuje brzmienie:

„Plan rozdziału absolwentów”;

4) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. 1. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac ustala plan rozdziału absolwentów zgodnie z kierunkiem polityki zatrudnienia na podstawie:

- 1) informacji ministrów, którym podlegają szkoły wyższe, o przewidywanej na koniec danego roku szkolnego liczbie studentów określonych lat studiów,
- 2) zapotrzebowania na absolwentów szkół wyższych zgłoszonego przez:
  - a) właściwych ministrów w odniesieniu do zakładów pracy objętych planowaniem centralnym,
  - b) przewodniczących prezydiów wojewódzkich rad narodowych w odniesieniu do zakładów pracy objętych planowaniem terenowym,
  - c) centralne organy organizacji spółdzielczych i społecznych w odniesieniu do tych organizacji.

2. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami i przewodniczącymi prezydiów wojewódzkich rad narodowych może ustalić, że plan rozdziału absolwentów niektórych szkół wyższych lub niektórych kierunków studiów tych szkół — będą ustalać we własnym zakresie właściwi ministrowie lub przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych.”;

5) po § 3 dodaje się § 3a i 3b w brzmieniu:

- „§ 3a. 1. Planem określonym w § 2 ust. 2 powinny być objęte uspołecznione zakłady pracy, w których występuje niedobór kadr z wyższym wykształceniem, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb preferowanych branż rozwojowych i kombinatów.
- 2. W celu umożliwienia absolwentom dokonania wyboru miejsc pracy ustalona w planie liczba propozycji pracy powinna być wyższa o około 20% od przewidywanej liczby absolwentów podlegających planowemu zatrudnieniu.
- 3. Szczegółowe zasady ustalania i realizacji planu rozdziału absolwentów przez poszczególnych ministrów, przewodniczących prezydiów wojewódzkich rad narodowych, centralne organy organizacji spółdzielczych i społecznych oraz termin zgłaszania przez podległe jednostki zapotrzebowania na absolwentów określi Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

§ 3b. Zasady planowania i tryb rozdziału absolwentów, którzy zostali skierowani na studia wyższe za granicę, określi Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac w porozumieniu z Ministrem Oświaty i Szkolnictwa Wyższego”;

- 6) skreśla się rozdział 3 „Planowanie umów przedwstępnych” (§ 4—7) i rozdział 4 „Planowanie skierowań do pracy” (§ 8—10);
- 7) rozdział 5, 6 i 7 łączy się w jeden rozdział, który staje się rozdziałem 3 o tytule:
„Realizacja planu rozdziału absolwentów”;
- 8) § 11 otrzymuje brzmienie:
„§ 11. Plan rozdziału absolwentów realizowany jest w drodze:
  - 1) umów o stypendia fundowane,
  - 2) umów przedwstępnych,
  - 3) skierowań do pracy.”;

9) po § 11 dodaje się §§ 11a, 11b i 11c w brzmieniu:

„§ 11a. Umowy o stypendia fundowane mogą być zawierane między studentami a zakładami pracy objętymi planem rozdziału absolwentów. Umowy o stypendia fundowane mogą być również zawierane między studentami a jednostkami nadrzędnymi nad zakładami pracy fundującymi stypendia na rzecz podległych zakładów.

§ 11b. 1. Umowa o stypendium fundowane powinna określać w szczególności:

- 1) strony zawierające umowę,
- 2) zasady odbywania wstępnego stażu pracy lub praktyki zawodowej (podyplomowej) oraz miejsce odbywania tego stażu,
- 3) rodzaj pracy (w sposób ogólny), którą student ma wykonywać po odbyciu wstępnego stażu pracy lub praktyki zawodowej (podyplomowej), przy czym rodzaj pracy określony w umowie o stypendium fundowane powinien być zgodny z kierunkiem studiów odbywanych przez studenta,

- 4) przepisy regulujące wysokość wynagrodzenia za pracę,
- 5) okres, na jaki umowa o pracę będzie zawarta, łącznie z okresem wstępnego stażu pracy lub praktyki zawodowej (podyplomowej),
- 6) przewidywany termin podjęcia pracy.
2. Okres zatrudnienia przewidziany w umowie o stypendium fundowane obejmuje również okres odbywania wstępnego stażu pracy lub praktyki zawodowej (podyplomowej).
3. W umowach o stypendia fundowane zawieranych ze studentami kierunków studiów, dla których obowiązują specjalne warunki odbywania wstępnego stażu pracy lub praktyki zawodowej (podyplomowej), należy zastrzec, że w razie skierowania absolwenta na staż lub praktykę do innego zakładu pracy, odpowiadającego takim warunkom, przewidywany termin podjęcia pracy, ulegnie przesunięciu o czas odbywania tego stażu (praktyki), a do przewidywanego w umowie stypendialnej okresu, na jaki umowa o pracę ma być zawarta, wliczy się okres odbywania stażu (praktyki).
4. W umowie o stypendium fundowane zawieranej ze studentem zamiejscowym należy zapewnić mieszkanie zgodnie z przepisami § 24—29 rozporządzenia.
5. Wzór umowy o stypendium fundowane ustali Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac oraz Ministrem Finansów.
6. Do umów o stypendia fundowane w sprawach nie unormowanych niniejszym rozporządzeniem stosuje się przepisy rozporządzenia o pomocy materialnej dla studentów szkół wyższych.
- § 11c. 1. Absolwent, który w czasie studiów zawarł umowę o stypendium fundowane, obowiązany jest w ciągu 14 dni od dnia ukończenia studiów uzgodnić z pełnomocnikiem dokładną datę stawienia się do zakładu pracy w celu podjęcia pracy. Podjęcie pracy powinno nastąpić nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia ukończenia studiów.
2. O ustalonym terminie podjęcia pracy przez absolwenta pełnomocnik zawiadamia zakład pracy, z którym absolwent zawarł umowę o stypendium fundowane, oraz organ do spraw zatrudnienia prezydium wojewódzkiej rady narodowej właściwej ze względu na siedzibę zakładu pracy.”
- 10) § 12 otrzymuje brzmienie:
- „§ 12. 1. Umowy przedwstępne mogą być zawierane między studentami a zakładami pracy objętymi planem rozdziału absolwentów.
2. Do umów przedwstępnych, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy § 11b ust. 1—4 oraz § 11c.
3. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych ustali wzór umowy przedwstępnej.
4. Wzór umowy przedwstępnej dla kandydatów na pracowników naukowo-dydaktycznych, zawieranej pomiędzy szkołami wyższymi a studentami, ustali Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac oraz Centralną Radą Związków Zawodowych.”
- 11) w § 14 pkt 1 wyrazy „umów przedwstępnych” zastępuje się wyrazami „rozdziału absolwentów”;
- 12) § 17 skreśla się;
- 13) w § 19:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Skierowanie do pracy wydaje pełnomocnik, uwzględniając opinię komisji uczelnianej.”,
- b) w ust. 2 na końcu ostatniego zdania i w ust. 5 skreśla się wyrazy „w porozumieniu z przedstawicielem, o którym mowa w ust. 1”;
- c) w ust. 4 skreśla się wyrazy „z przedstawicielem, o którym mowa w ust. 1 i”;
- 14) w § 20 skreśla się wyrazy „oraz do organu do spraw zatrudnienia prezydium rady narodowej właściwej ze względu na siedzibę zakładu pracy”;
- 15) § 21 otrzymuje brzmienie:
„§ 21. Do skierowań do pracy stosuje się odpowiednie przepisy § 11b ust. 1—4 oraz § 11c.”;
- 16) po § 21 dodaje się §§ 21a i 21b w brzmieniu:
„§ 21a. 1. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac określa szczegółowo zadania i zasady działania pełnomocników, z tym że może ustalić zadania nie przewidziane w rozporządzeniu, mając na celu prawidłowy przebieg realizacji przepisów ustawy.
2. Tryb działania pełnomocników Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac określa w porozumieniu z właściwymi ministrami, którym podlegają szkoły wyższe.
- § 21b. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac jest służbowym przełożonym pełnomocników.”;
- 17) w § 22 ust. 1 wyrazy „§ 17” zastępuje się wyrazami „§ 11c”;
- 18) w § 25 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Pomocy określonej w ust. 1 udziela się również zamiejscowym studentom, którzy zawarli umowę stypendialną lub przedwstępną, a także absolwentom, którzy podjęli pracę w miejscu stałego zamieszkania w miejscowości nie będącej miastem wojewódzkim lub miastem stanowiącym powiat miejski.”;
- 19) w § 29 skreśla się ust. 2;
- 20) § 40 otrzymuje brzmienie:
„§ 40. 1. Do rozpatrywania spraw wynikłych w związku z zatrudnieniem pracownika-absolwenta powołany jest organ do spraw zatrudnienia prezydium wojewódzkiej rady narodowej właściwej ze względu na miejsce zatrudnienia, zwany w dalszym ciągu rozporządzenia „organem zatrudnienia”.
2. Organ zatrudnienia rozpatruje sprawy na wniosek pracownika-absolwenta lub zakładu pracy w razie:
- 1) naruszenia przez zakład pracy podstawowych obowiązków względem pracownika-absolwenta,
- 2) nieuwzględnienia przez jednostkę nadrzędną wniosku pracownika-absolwenta o przeniesienie go do innego zakładu pracy podległego tej jednostce (§ 39),
- 3) innych niż wymienione w pkt 1—2 sprawach, jeżeli interwencje podjęte w trybie § 37 nie dały pozytywnego wyniku,
- 4) powstania warunków uzasadniających odroczenie lub zwolnienie pracownika-absolwenta od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie, bądź skierowania go do innego zakładu pracy.”

3. Organ zatrudnienia po zbadaniu sprawy oraz po wysłuchaniu pracownika-absolwenta i przedstawiciela zakładu pracy w razie niemożności innego rozstrzygnięcia sprawy wydaje decyzję, w której orzeka o:

- 1) rozwiązaniu umowy o pracę i skierowaniu pracownika-absolwenta do innego zakładu pracy; skierowanie do zakładu położonego na terenie innego województwa następuje w porozumieniu z organem do spraw zatrudnienia prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej,
- 2) odroczeniu pracownikowi-absolwentowi wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie,
- 3) zwolnieniu pracownika-absolwenta od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie.

4. W razie stwierdzenia, że pracownik-absolwent uchyła się od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie, organ zatrudnienia wydaje orzeczenie o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia (§ 50)."

21) § 41 i 42 skreśla się;

22) w § 43 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli w decyzji, o której mowa w ust. 2, orzeczono o skierowaniu pracownika-absolwenta do innego zakładu pracy lub o zwolnieniu albo o odroczeniu obowiązku przewidzianego w ustawie, skierowanie lub odpowiednie zaświadczenie wydaje organ zatrudnienia.”;

23) w § 44 ust. 2 pkt 4 wyrazy „Komitetu Centralnego” zastępuje się wyrazami „Zarządu Głównego”;

24) w § 45:

a) ust. 3 i 5 skreśla się,

b) ust. 4 i 6 otrzymują brzmienie:

„4. Wnioski Komisji Centralnej przedkładane są Przewodniczącemu Komitetu Pracy i Płac w celu wydania decyzji.

6. Decyzja Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac jest ostateczna.”;

25) § 46 otrzymuje brzmienie:

„§ 46. 1. W razie wydania przez Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac decyzji o skierowaniu pracownika-absolwenta do innego zakładu pracy, o zwolnieniu lub o odroczeniu obowiązku przewidzianego w ustawie, skierowanie lub odpowiednie zaświadczenie wydaje organ zatrudnienia wskazany w decyzji.

2. W razie stwierdzenia, że pracownik-absolwent uchyła się od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie, Komitet Pracy i Płac przekazuje sprawę do organu zatrudnienia w celu wydania orzeczenia o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia (§ 50).”;

26) w § 47 ust. 2 wyrazy „§ 42” zastępuje się wyrazami „§ 40 ust. 3 i 4”;

27) w § 48:

a) w ust. 1 wyrazy „§ 11 ust. 2, § 17 ust. 1” zastępuje się wyrazami „§ 11c ust. 1, § 12 ust. 2”;

b) w ust. 4 skreśla się wyrazy: „i do Komitetu Pracy i Płac”;

28) po rozdziale 13 dodaje się rozdział 13a i w nim § 48a w brzmieniu:

„Rozdział 13a.

Odroczenie wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie.

§ 48a. 1. Pełnomocnik w porozumieniu z komisją uczelnianą odracza absolwentowi wykonywanie obowiązku przewidzianego w ustawie, jeżeli jest to uzasadnione:

- 1) długotrwałą chorobą, nie kwalifikującą jednak absolwenta do uzyskania inwalidztwa I lub II grupy, stwierdzoną odpowiednim zaświadczeniem komisji lekarskiej,
- 2) urodzeniem dziecka i koniecznością zapewnienia mu opieki,
- 3) powołaniem do pełnienia funkcji z wyboru w organizacji społecznej lub politycznej,
- 4) przyjęciem na asystenckie studia przygotowawcze.

2. Pełnomocnik po zasięgnięciu opinii szkoły wyższej w porozumieniu z komisją uczelnianą może odroczyć absolwentowi wykonywanie obowiązku przewidzianego w ustawie, jeżeli absolwent bezpośrednio po ukończeniu studiów zostanie przyjęty na studia doktoranckie lub na dalsze studia wyższe, do których podjęcia wymagane jest posiadanie dyplomu szkoły wyższej.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do pracowników-absolwentów. Odroczenia udziela organ zatrudnienia prezydium wojewódzkiej rady narodowej właściwej ze względu na siedzibę zakładu pracy w porozumieniu z tym zakładem.

4. Po upływie okresu odroczenia absolwent (pracownik-absolwent) powinien niezwłocznie zgłosić się do pełnomocnika (organu zatrudnienia, o którym mowa w ust. 3) w celu uzyskania skierowania do pracy; w razie niezgłoszenia się stosuje się odpowiednio przepisy § 48. Od obowiązku zgłoszenia się do pełnomocnika (organu zatrudnienia) zwolnieni są absolwenci (pracownicy-absolwenci), którzy po ukończeniu asystenckich studiów przygotowawczych zostali powołani na stanowiska pracowników naukowo-dydaktycznych.

5. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac może odroczyć na wniosek absolwenta (pracownika-absolwenta) wykonywanie obowiązku przewidzianego w ustawie w szczególnie uzasadnionych wypadkach innych niż wymienione w ust. 1 i 2.”;

29) w § 49:

1) w ust. 1 pkt 3 skreśla się wyrazy „na podstawie umów stypendialnych lub przedwstępnych”;

2) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Pracownicy-absolwenci, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, podlegają jednak obowiązkowi przewidzianemu w ustawie, jeżeli przed upływem trzech lat od dnia podjęcia pracy w szkole wyższej stosunek pracy ulegnie rozwiązaniu.”;

3) w ust. 5 wyrazy „§ 42 i 45 ust. 3—5” zastępuje się wyrazami „§ 40 i 45”;

4) w ust. 6:

a) w pkt 2 wyrazy „42 ust. 2 pkt 2” zastępuje się wyrazami „§ 40 ust. 3 pkt 3”;

b) pkt 3 skreśla się;

30) po § 49 dodaje się nowy § 49a w brzmieniu:

„§ 49a. Absolwenci, o których mowa w § 49 ust. 1 pkt 3 i 4, korzystają ze świadczeń określonych w rozdziale 9 rozporządzenia.”;

31) § 50 otrzymuje brzmienie:

„§ 50. 1. Organem orzekającym o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia, zwanym dalej „organem orzekającym”, jest organ do spraw zatrudnienia prezydium wojewódzkiej rady narodowej:

- 1) właściwej ze względu na siedzibę pełnomocnika, który występuje z wnioskiem o wszczęcie postępowania w wypadkach określonych w § 36 i w § 48 ust. 3,
  - 2) właściwej ze względu na miejsce zatrudnienia pracownika-absolwenta w wypadkach określonych w § 40 ust. 4 i § 46 ust. 2 oraz § 48a ust. 4.
2. W wypadkach określonych w ust. 1 pkt 2 organ orzekający wszczyna postępowanie z urzędu.
3. Przez koszty wykształcenia rozumie się koszty wykształcenia absolwenta określone w trybie przewidzianym w ustawie oraz otrzymane w toku studiów stypendia (art. 7 ust. 1 ustawy).”;

32) § 51 otrzymuje brzmienie:

„§ 51. Wniosek, o którym mowa w § 50 ust. 1 pkt 1, powinien zawierać:

- 1) dane personalne absolwenta,
- 2) określenie sumy podlegającej zwrotowi,

3) wskazanie podstawy faktycznej i prawnej uzasadniającej obowiązek zwrotu kosztów wykształcenia.”;

33) skreśla się rozdział 16 „Zakres działania pełnomocników” (§ 61 i 62) oraz rozdział 17 „Zatrudnianie absolwentów wyższych szkół zagranicznych” (§ 63);

34) w § 64 wyrazy „przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1964 r. w sprawie pomocy materialnej dla studentów szkół wyższych (Dz. U. Nr 4, poz. 23)” zastępuje się wyrazami „przepisy w sprawie pomocy materialnej dla studentów szkół wyższych”.

§ 2. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac ogłosi w drodze obwieszczenia jednolity tekst rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 czerwca 1964 r. w sprawie zatrudniania absolwentów szkół wyższych oraz orzekania o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji rozdziałów, paragrafów, ustępów i punktów.

§ 3. Wykonanie rozporządzenia porucza się Przewodniczącemu Komitetu Pracy i Płac, Ministrowi Finansów, ministrom, którym podlegają szkoły wyższe, innym zainteresowanym ministrom oraz prezdyjom wojewódzkich rad narodowych.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1971 r.

Prezes Rady Ministrów: *P. Jaroszewicz*